

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 32.

V Ljubljani, v torek 10. februvarja 1885.

Letnik XIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 9. februvarja.

O državnem zboru poročali so te dni nekteri listi, da bode že 24. ali 26. marca svoje delo dovršil. Kdor pa le površno pregleda reči, ki jih ima še dognati, bode na prvi pogled spoznal, da je to nemogoče. O kongruji so se nadejali, da bode v enem ali dveh dneh dovršena, ker so bili tudi levičarji za zboljšanje duhovenskih plač, vendar so se potrebovale za njo štiri seje, in ako se vlada ne vdá ter od gospodske zbornice tirja premembo v smislu predloga Klaičevega, bode imela zbornica poslancev še enkrat z njo opraviti.

Jutri se prične pristojbinska postava, in pričakuje se, da bo v štirih ali petih sejah dovršena; pa videli boste, da se bode za njo potrebovalo okoli 10 sej, če ne še več. — Budgetni odsek še zdaj ni dovršil svoje naloge, ampak bo imel še nekoliko dni opraviti s pretresovanjem državnega proračuna, ki pride v zbornici na vrsto še le meseca marca. Obravnava njegova bo trajala najmanj 16 dni, toraj bo dovršena okoli 20. marca. Razun tega naj zbor še sklene pogodbo s severno železnico, postavo zoper anarhiste, postavo gledé zavarovanja delavcev proti nezgodam, postavo o bolnišnih blagajnicah za delavce in še mnogo drugih bolj ali manj važnih predlogov. Postavo o zavarovalnicah za delavce jako marljivo pretresa obrtnijski odsek, ki je do zdaj sklenil 37 paragrafov in bode svoje delo dovršil morda še ta teden. Postavo o bolnišnih blagajnicah za delavce izročila bode vlada državnemu zboru menda že jutri, in obrtnijski odsek vzela jo bode v pretres precej, ko bo dovršil zavarovalnice. Iz tega se skepa, da pač nikakor ne bo mogoče državni zbor tako hitro končati, kakor se je pisarilo, ali kakor bi nekteri radi imeli. Zlasti postavi za delavce ste velikega pomena in cesar so že pri večkratnih prilikah povdarjali potrebo, da naj bi bile že skoraj sklenjene dotične postave. Ako pa ti predlogi pridejo v razpravo, potem bo imel državni zbor z njimi zopet opraviti toliko, da se na sklep pred Veliko nočjo ne more misliti.

Pravijo, da vlada želi skleniti državni zbor pred velikonočnimi prazniki zarad tega, ker Madjari želé,

da bi se precej po Veliki noči pričele razprave med obema vladama zastran ponovitve pogodbe. Toda ako ni drugega vzroka, naj Madjari nekoliko potrpe. Saj plačujejo samo 30 odstotkov, tedaj pač ne morejo tirjati, da bi pri določevanju reči, ki obe polovici našega cesarstva zadevajo, imeli vendar le oni glavno besedo. Obravnave se ravno tako lahko vrše pozneje, ker bo pogodba med obema deloma pred državni zbor prišla še le 1. 1886.

Opotavljanje z izvršitvijo duhovenske kongruje napravilo je med konservativnimi poslanci jako nepovoljen vtis. Udje Lichtensteinovega kluba so v tej zadevi tako različnega mnenja, da je bil klub celó v nevarnosti razpasti. Predsednik njegov, knez Alfred Lichtenstein, je bil v soboto g. predsedniku že izročil pismo, s katerim se odpoveduje poslanstvu. Pa reč je med tem menda zopet poravnana. Vendar pa se bode ta nezadovoljnost pokazala pri pristojbinski postavi in pri postavi gledé vravnave galiških vodá, kateri konservativni Nemci prav odločno nasprotujejo.

Beseda ob pravem času.

V žalostnem spominu nam ostane vedno nesramno dejanje laške vlade, s katerim je blagotvorni zavod katoliški, apostoljsko Propagando, oropala njenih denarnih pripomočkov. Že tedaj je ves katoliški svet na en glas izražal svojo nejevoljo proti takemu postopanju in od vseh strani se je glasilo, da je tako postopanje ničevno in krivično. Kako se pa pri vsem tem drži prostožidarska vlada italijanska, nam priča to-le: Prav v zadnjem času je vlada Kvirinalska prosila Propagando, naj jej dá 20 misijonarjev, da jih pošlje v Assab. Za Boga, to vam je praktična, kaj ne; najprej se človeku udje potrgajo, potem se pa še zahteva od njega, naj opravlja svoja dela. Nesramnost se tu druží z otroško najivnostjo. Vlada toraj hoče, da Propaganda pozabi, da jej je brezvestnost kedaj pomoči odvzela, oropala jej blagajnico, to se jej zdí tako malenkostno, da potem meni nič, tebi nič, dvajset misijonarjev zahteva od svoje žrtve. No, kakor smo že rekli, tako postopanje laške vlade ne bo izbrisalo iz sre vernih katoličanov onih krva-

vih sledí, ki jih je vsekala brezbožna, prostožidarska roka; te sledí še krvavé, še nam vzbujajo srce, še nas silijo, da zahtevamo zadostila.

In uprav sedaj je, slušajoč ta svoj notranji glas, kardinal Simeoni, prefekt imenovanega apostoljskega zavoda, poslal vsem škofom oglas, v katerem določno protestuje proti ugrabljenju imetja Propagandinega in povdaje tudi vzroke, iz katerih se pravičnost takega protesta jasno sprevidi.

List se glasi tako-le: „Velečastiti gospod! Odlok Rimskega kasačnega sodbenega dvora, s katerim nepremakljivo imetje te sv. družbe propada državi, se je sedaj že popolnoma izvel. Sedaj so toraj sredstva, s katerimi se je do sedaj ta ustav, ki so ga papeži ustanovili, da bi se širila olika in evangelij, vzdrževal, v rokah in moči one vlade, ki je 1. 1870 z vsemi znanimi sredstvi se polastila Rima in pri tem proglasila, da pred vso Evropo in pred vsem katoličanstvom na-se jemlje odgovornost za papežovo brezskrbnost in tudi slavno obljubljala, da ohrani glavi cerkve na Tiberskem obrežji dostojen in od svetnega gospodstva neodvisen sedež. (List Viktora Emanuela Piju IX. z dné 8. sept. 1870.)

V kolikor je Vaša škofovska milost v tej žalovanja vredni zadevi svoj glas povzdignila, da bi to dejanje označila in pokazala, kako se vdeležuje zagovarjanja pravic tega velezaslužnega ustava, sem preverjen, da brez vse dvombe z žalostjo začuje to novost, da vsako ustavljanje zjedinenega episkopata in visocih lajkov katoliških, da tudi drugoverskih, ni nič zamogla proti postopanju te moči, ki v sredi Evrope vsako jako protivljenje proti katoliški cerkvi in proti vzišenem poglavarju njenem si dovoljuje.

Dasi Propaganda od prvih naskokov, ktere so proti njej učinili s tem, da so ji odvzeli svobodno gospodarstvo njenega imetja, ni pozabila proti vsemu temu slavno protestovati, imam vendar nič manj — kajti sedaj je odzvetje imetja ravno se izvršilo — kot vrhovni prefekt kongregacije za svojo dolžnost še enkrat protestovati proti tej krivici na svobodi in neodvisnosti, ki jej pri izvrševanju njenega vzvišene-nega namena, ohranjenji in razširjevanji krščanstva po celem svetu, vzlasti v necivilizovanih pokrajinah mnogo zavira in škoduje. Ta krivica je tem težja,

LISTEK.

Kaj človek skusi, ako peš na Dunaj gre.

(Dalje.)

Pogljajena srajca je pa še le na pol izdelana; le toliko je dodelana, da je pripravna za „peglanje“, t. j., da jo zamore perica ali pa — kakor danes pri nas: peričnik „izpeglati“, izlikati. V to, kakor je znano, vsaj dobro znano pericam in je moralo znano biti tudi nam peričnikom, — se pa potrebuje „péglezeti“, gladež, likavnik; ali! — kje tega dobiti? — Toda — imeli smo ga!

„Za Boga svetega!“ — boš, prečastiti bralec, morebiti o nas mislil in zaklical: „kaj ste imeli toliko krošnjo s seboj, in ste še tako „nebodigatreba“ s seboj nosili?“

„Počasi, predragi, počasi!“ — naj povem in razložim, po kateri in kakšni poti smo si mi svoje lepo oprane srajce kaj lahko ogladili.

„Ali poznaš gladež?“ Toda ne tistega, s kte-

rim smo otroci, pri mizi sedé, igrali in klicali: „Gladež, gladež; — pumpež!“ — in po katerem je manj urni igralec dobil „eno“ po prstih; ampak tak gladež, kakoršnega so v prejšnjih časih imeli po hribih, dokler so ženske nosile svoja krila iz „mezlana“ in „padvana“, pri katerih niso potrebovale in rabile sedanjega, pri vsaki nitki potrebnega novošegnega „peglezna“; oni gladež je bil namreč lesen in je bil, da v priliki povem, ravno tak, kakoršna je ona, za jed zeló okusna goba „jurček“; in s takim lesenim „jurčkom“, kteremu je ime: gladež ali likavnik bil, so mati potegnili parkrat po perilu in — „popeglano“ je bilo ono perilo; in ne samo za delavnik, ampak tudi za nedeljo in praznik.

Taki toraj je gladež. Toda — tudi takega lesenega gladeža nismo imeli, ampak po izgledu pastirčeka Davida smo si poiskali lepo okrogel kamen, in ta nam je bil zdaj — gladež. In z njim smo tako-le „peglali“: Trije smo bili; v prvo smo na enem, potem na drugem rokavu itd. lepo vravnali gube, tako vravnani rokav sta dva, vsak ob enem konci dobro držala in nekoliko napela, tretji je pa

z onim kamnitnem „likavnikom“ gladil; švigal je lahko in enakomerno po gubah: „gôri pa dôli“ — „gôri pa dôli!“ in — srajca je bila za vsaki salon! Vidiš, to je bil duh onega „Münzengeista“. Ako boš toraj prišel morebiti kedaj v enake okoliščine, le glazeč: „Münzengeist!“ pokličí, spij in — „Geist der Münze“ bó v tebi!

Olepšani in osnaženi toraj, na koži in za kožo, idemo dalje, naprej in naprej. Ha! zdaj smo bili prerojeni in le — veter nas je zadrževal, da nismo kar vzleteli. Bil je pa tudi v resnici kmalo izeimil se velik vihar na obnebjí, ki nas je nehoté posilil v krčmo na poliček; toliko smo imeli ga v navadi vsi trije skupaj, kadar nismo pive pili. Po viharji pa — le dalje, dalje, da bomo prej na Dunaji, ki že blizo pred nami „leži“! Dež je sicer nekoliko „škrofil“, a kaj hoče to, saj smo imeli vsak svoj dežnik in solnčnik ob enem. Po tisti dolini pripelje nas pot do „pod-hriba“; tukaj pa vgleđamo, kako so ljudje v vasi „Slatten“ kislo vodo spravljali v „flaše“ za prodaj. Radovedni, je li kisla voda v Ljubljani prava ali ne, hočemo se zdaj pri njenem

čem večja potreba se stavi pred oči, pomagati mnogovrstnim potrebam zamorskih misijonov.

Da ne govorimo o osodnih neizgledih, ki so vikarijate najskrajnejšega zahoda obiskale, ne da bi jim mogli dostojne pomoči dati, spominjamo se še z večjo boleštvjo na široko polje, ki se naselbinstvu Evrope v daljnih pokrajinah afrikanških odpira, kjer so tudi mnogi narodi poklicani, da se vdeležé dobrot omike. Ne moremo brez čuta velike žalosti pogledati na oropanje pomoči one svete ustanove, ki je bila izročena celemu svetu katoliškemu, a nikdar posamezni vladi, da je širila evangelij in oliko; ne moremo brez bolesti videti, kako nekaj vsled stiskanja verskih redov, deloma vsled nasilnega vzetja mnogih kolegijev, kateri so sveti kongregaciji za vzgojo in omiko apostolskih misijonarjev bili izročeni, pomanjkuje potrebnih delavcev za sv. evangelij. Vsled nasilnega ropanja in vsled vojaške dolžnosti, ki se je naložila klerikom in duhovnom, je italijanski misijon sedaj vničen in Propaganda je prisiljena iz drugih dežel misijonarje jemati in tako nedostatke popolnjevati.

V teh bedah in neizgledih, ki so ranile vsako katoliško srce v Italiji, nam je v utého, da v drugih deželah ne manjka pobožnih družb, ki s pravo gorečnostjo in neutrudljivo pridnostjo podpirajo vzvišeni namen spreobračevanja narodov k evangelijskim resnicam.

Izmed njih brez dvombe najbolj slovi društvo za razširjevanje vere, ki vkljub vsem sedanjim neblagim razmeram na Francoskem v resnici z občudovanjem vredno pridnostjo deluje v zbiranju bogatih darov od premožnih kakor tudi vinarjev reveževih.

Vendar dasi se sv. kongregacija veseli občudovanja vrednega provspeška v misijonih in vednih stavb cerkvá, ktere je sezidala Propaganda, čuti se bolešno pomanjkanje zadostnih sredstev, da bi se to delovanje vzdržalo in še dalje razvijalo. Prokurije, ktere je kongregacija v raznih delih sveta postavila, so začele zbirati blage milodare, ki pa vendar še ne zadostujejo, da bi se moglo z njimi zadostiti izvanrednim potrebam, tako, da se je čisto čutila potreba izven Italije nabrane svote vzeti si na pomoč.

To so vzroki, za ktere se še enkrat obračam k gorečnosti Vaše škofovske milosti s prošnjo, da bi se označilo vernim težavno stanje tega ustava, da bi se toraj tudi tem gorečneje vdeležili pri zbirkah za sv. Detinstvo in za podobne ustanove, ki so ustanovljeni za sv. misijone; da bi vsaj premožnejši del svojega bogastva k temu najblažnejšemu in najsvetejšemu namenu žrtvovali.

Ako pregledamo sedanje gibanje, vidimo novo in razsežno polje za bogato žetev pred seboj, toda delavcev je malo in sredstva so skopa, da bi to delo izvel. Samo pobožnost vernikov in gorečnost za razširjanje katoliške olike mora vzvišenemu uradu apostolskemu pomagati in ga pripeljati do zmage.

—r—

viru o njenem okusu prepričati. Delavci so nam jo iz vsega srca „zastonj“ privolili, in mi smo se je toliko napili, da smo ž njo že za nekaj časa si „svojo dušo privezali“, kakor Kranjec pravi.

„Ali je bila ta kislá voda dobra?“ bi nas morebiti kdo hotel vprašati; in rečem: „Prav, prav dobra je bila, enakega okusa, kakor v Ljubljani; da! — in ker od svoje lastnine ni še ničesar zgubila, še boljša! Toda, ako bi jaz še kedaj ondi peš potoval, bi je nič več ne hotel piti, ampak — memo gredé bi kar zamižal ali vsaj na drugo stran ceste pogledal, in tudi nikomur bi jaz na potovanji ne svetoval piti samo kislé vode; in zakaj ne? No, kako naj povem? Preveč lačne nas je storila! — Razumiš?“

Kolikor hitreje smo dalje stopali, toliko bližje smo bili Dunaju; in urni koraki nas bolj in bolj približujejo mestu Brucku, kjer smo potem prenočili. Dobro? Slabo? Bomo videli, saj upati hočemo, da bomo, tukaj v mestu vendar enkrat zopet spali sladko in mehko, kakor v domači hiši. Za zdaj pa — z Bogom!

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. februarja.

Notranje dežele.

V državnem zboru imeli so na dnevnem redu *duhovsko kongruo*, s katero so se v več sejah prav temeljito pečali. Čudne reči so se pri tej obravnavi godile, tako čudne, da morajo mislečega čitatelja vsekako osupniti in ga k resnemu premišljevanju o modrosti tega sveta prisiliti, tudi če bi se sicer ne brigal za družega nego za svoj hlev in za svoje njive. Da so duhovnim pastirjem zboljšanje njihovih stalnih dohodkov neogibno spodobi, je jasno kakor beli dan. Da se pa ravno vlada nad tem zboljšanjem spodtika in vsakojakih izgovorov išče, če tudi vsak pisar vé, da je ravno duhovščina najboljši, najzanesljivejši in najkrepkejši steber vlade, to je pa vendar več kakor čudno. Tem bolj čudno je pa to, ako pomislimo, da so najhujši sovražniki duhovščine — brezumni liberalci na levi to sprevideli in so se zanjo potegnili, vsaj videti je bilo tako, če tudi za tem grmom drug zajec tiči! Liberalci so zvitji, kakor kače in prekanjeni kakor lisice. Oni dobro vedó, koliko je ravno duhoven ob času volitev vreden in te imamo sedaj pred durmi. Od kar so vpeljane volitve, se liberalci za duhovščino niso drugokrat potegovali, kakor ravno ob času volitev, dasi ravno nasprotno, kakor obče znano, po duhovščini sekajo, kjer le zamorejo. Tukaj ste si toraj dve nasprotji. Država, ki duhovščini vedno naklada premnogo dela, ki sama največji dobiček vleče od duhovenske vdanosti in zvestobe, ta vlada postavila se je v zahvalo duhovščini po robu, liberalna levica pa, ki sicer nima prijazne besede v svojem slovarju za duhovne, se je pa sedaj za nje potegovala. Narobe svet! Kakor da bi vladi pri bodočih volitvah ne bilo treba pomoči od strani duhovščine. Če si taiste že liberalci sami želé, kolikanj bolj zaželjena morala bi biti vladi sami, in vendar kaj takega se noče niti videti niti pripoznati na merodajnem mestu! Čudno!

Vojno ministerstvo je v sporazumu z ministerstvom za deželno brambo določilo, da imajo *c. kr. brambovski okrajni naredniki* (Bezirksfeldwebel), koji oskrbljujejo razvidnost brambovcev, enako dostojanstvo, kakor častniški namestniki, profozi, zdravniški namestniki in drugi vojaki, ki plačo na mesec in ne na pet dni dobivajo. Prednost pred vsemi imajo častniški namestniki, vsi drugi so si pa enaki in se srečujeje med sebojno pozdravljajo.

Gališki avskultantje poslali bodo k presvitlemu cesarju deputacijo za povikšanje plače. Deputacija se bo na 13. febr. presvitlemu cesarju predstavila in ga bo prosila, da naj se avskultantom plača od 500 in 600 povikša na 600 in 800 gl. Od več strani čuli smo že, da se na merodajnem mestu že dalje časa pečajo z mislijo, da bodo tudi v sodniškem stanu vstanovili X dijetni razred, kakor ga imajo konceptni uradniki povsod drugod. Vsled tega bi se po eni strani avskultantom pomagalo do boljše plače, po drugi bi se pa ravno na tisti splošno oškodovali; kajti lahko je umljivo, da se sedaj iz XI razreda laglje pride v IX razred, t. j. da sedaj ne traja tako dolgo, da avskultant adjunkt postane, ko se mu ni potreba svojih pet ali še več let v X razredu muditi, kakor se bo pa to potem zgodilo, kedar se bo ta razred v življenje sklical. Prošnja galiških avskultantov zna pa njegovo vpeljavo vsekako pospešiti.

O večerjanji novici, da je Tisza nedavno na Dunaji skušal *naselbinsko politiko* oživiti in na površje spraviti, je že tukaj na pol uradni dementi. Na Dunaji pravijo, da to ni družega nego časninarska raca, v Budapeštu pa trdijo, da je Tisza pač nekaj mislil na to, vendar pa se ni tolikanj spozabil, da bi se v avstrijske politične zadeve mešati hotel. Pred vsem drugim moramo pa opomniti, da je to dementi vradnega lista in kako naj se taka dementi vzamejo, je sploh znano. Uradni časniki imajo navado vse tajiti, dokler že stvar ni do dobrega sklenjena in uradno razglašena. Ker ti imajo še vedno navadno se obdajati s skrivnostno meglico, dokler se reč več ne da vtajiti. Saj smo videli letos v državnem zboru, da so bili res razgovori lansko leto na merodajnih mestih gledé naprave naselbin za hudodelce v inostranstvu, in vendar so jih vladni časniki dan na dan tajili. Enako bode tudi tukaj, kar je čisto lahko umljivo, kajti upeljava naselbinske politike je v najtesnejši zvezi z lanskimi razgovori o napravi naselbin za hudodelce. Če so zanikali one, zanikati morajo dosledno tudi te!

Vnanje države.

V Berolinu se po uradnih listih že zopet prav pridno pisari, kako da je *Bismark* bolehen, da se bo moral zopet za nekoliko časa v samoto podati, kjer si bo od silnega dela odpočil, s katerim je sedaj preobložen. Da, da, kedaj pa se še o Bismarku ni pisalo, da bi ne bil z delom preobložen? Nikdar še ne; toda tako pa vendar oficijozni listi niso še nikdar pritiskali na javno mnenje in mu svojega usiljevali, kakor letos. Zakaj to, ni težko uganiti. Drugi ravnatelj v ministerstvu zunanjih zadev je vzrok, da je Bismark vedno bolj bolehen, to se vé, da le na papirji. On si ga hoče prisiliti. Kar se pa tiče opravkov, imajo jih v Bismarkovem uradu vedno enako, in ako stvar prav od blizo pogledamo, sedaj

še nekoliko manj, kakor navadno, ker je Bismarkov sin grof Herbert tjakaj prišel, ktere ga bi bil stari Otton rad takoj za ravnatelja napravil. Kar se pa dela tiče, ga v resnici pač nima niti tretjino, kolikor so ga v tem smislu razupili. Za navadne zunanje zadeve se vrlo malo ali pa skoraj nič ne pečá; ravno tako je Kongo-konferenco vso grofu Hatzfeldu izročil. Za domača dela se tudi prav nič ne briga v pruskem deželnem zboru. Edino državni zbor mu glavo beli, ker si ga ne more prirediti, kakor bi ga rad. Ondi sedé možje, ki sami razumeje nemške razmere, ki sami dobro razločijo črno od belega; takih pa Bismark ravno ne more. On bi rad, da bi ves nemški državni zbor le na njegove oči gledal in na njegove usta govoril. Telo naj bi mu že bilo stonogo, glava pa naj bi bila le ena in to Bismarkova. Ker pa temu ni tako, je mož bolan, in bo tako dolgo bolehal, dokler bo v sedanji državni zbor zahajal.

V soboto je telegram iz nemškega mesta Halle prav v kratkih besedah poročal, da so ondi na jetniškem dvorišču ob glavo djali *anarhista Reinsdorfa* in *Küchlerja*. Reinsdorf je bil ves čas svojega življenja silno predrzen in trmoglav ter je tak tudi na poslednjo uro ostal. Vsako duhovno tolažbo je odločno odbijal. Ko so ga pred tnaló pripeljali, na kteri so mu glavo odsekati imeli, prijel je Reinsdorf za klobuk, zavil ga je v zraku in vskliknil: „Ob tla s surovostjo, živila anarhija!“ Ni še dobro izpregovoril in že so ga imeli povezanega in v bodoči minuti šinila je njegova nemirna kri po tleh. Bolj skesan je bil Küchler, ki je duhovno tolažbo na poslednjo uro sprejel. Kolena so se mu šibile, ko je proti tnaló stopal. Po duhovni tolažbi je pa vendar le zopet pogum dobil. Pred tnaló se je pa iz novega upirati jel, kar mu se vé, da ni prav nič pomagalo. Podrli so ga in ob glavo je bil. Tako sta končala dva nesrečnika pokazeno življenje, v kterem sta vse svoje moči na prevrat in pogubo sedanjega človeškega reda porabljevala! Obžalovanja vredna je zaslepljenost prvega, ki še v poslednjem trenutku ni sprevidel napačne poti, na katero je zašel in se še trenutek pred vratmi v večnost ni otresel zagrizenosti svoje, ki je v popolni brezvernosti njegovi globoke korenine imela. Naj bi vse države tako strogo proti anarhistom stopale, kakor ste jeli Nemška in Avstrija, vdušiti bi jih morale.

Hišni ali družbinski red v *ruski cesarski družini* se bo vsled ukaza cara Aleksandra III. v toliko spremenil, da se bode naslov velikoknezov, velikoknežinj in cesarskih visokosti dajal le sinovom, hčeram, bratom, sestram in vnukom cesarjevim, kteri so mu po moškem kolenu naravnost v rodu. Prauniki cesarjevi pa, kteri morajo tudi njemu naravnost v rodu po moški strani biti, dobé naslov knezov, knežinj in pa visokost. Le-ta ukaz izdal je car Aleksander nedavno senatu, ki bo določil posebno komisijo, ktera bo pod neposrednim nadzorstvom carovim pregledala rodbinski zapisnik ruske carske družine, ki je sestavljen na podlagi ukaza od 5. aprila 1797.

V *Tonkinu* se na suhem in na morji prav pridno bojujejo Francozi in Kitajci. General Brière je na 5. t. m. napadel troje tvrdnjavie okoli Dong-Sou in si jih je tudi podvrigel. Pri tej priložnosti pravi general, so se vsi Francozje od začetka do konca jako vrlo obnašali. Še le pozna noč napravila je konec srditemu boju. Francozi so si priborili ves trtjen tabor kitajske armade okoli Long-Souja in so pri tem jako malo svojih ljudi zgubili. Sovražnika so pognali v beg, pri tem poslu so se pa neki tako utrudili, da morajo sedaj nekaj dni počivati. Tako se godi ondi Francozom na suhem. Nič manj sreče in spretnosti se jim ne more na morji odrekati. Admiral Courbet sporoča iz Ke-Lunga, da je blizo 2000 Kitajcev ponoči od 31. jan. pa do 1. febr. Francoze na morji napadlo in da so se napadovci pri tem silno opekli. Dvo sto mrtvih je Kitajcev pri Kelungu obležalo; med njimi je tudi več Evropejcev, ki so bili v kitajski armadi v višjih službah. Francozje so imeli pravo rusko srečo, kajti zgubili so le enega mrtvega in jednega imajo pa ranjenega; kitajska zguba pa menda poslednji teden minulega meseca 700 mož ranjenih in mrtvih presega.

Z *O'Donovanom Rosso* se je že na bolje obrnilo. Svinčenka mu ni nobene kosti strla, kakor tudi ne nikakega zlahatnega dela poškovala. Angličanka Izelut ali Lucilla Dudley, ki je streljala nanj, ni pri pravi pameti; vendar pa sama trdi, da je želela svet rešiti take grdobe, kakor je O'Donovan Rossa. Na Angleškem je to njeno delo vzbudilo veliko pozornost in sočutje ter se pripravljajo na zbiranje milodarov za napravo zaloge, iz ktere ji bodo potem enega najboljših odvetnikov za zagovornika najeli in plačali. O'Donovan Rossa pa že sedaj trdi, da je morilko angleška vlada najela in v Ameriko poslala njega morit in pravi, da bo to idejo tudi po svojem listu razširil.

Tri dni potem, ko je *Chartum* prišel Mahdiju v roke, poslal je le-ta svojega parlamentarja s posebnim parnikom iz Chartuma v Korti k angleškemu poveljniku Wilsonu s sporočilom: „Gordon je že sprejel Mahdijevo opravo. Ako je Wilsonu in njegovim življenje ljubo, podá naj se mu odmah, ako ne, vničil bo Mahdi vse Angleže. Rešijo se le, če pristopijo k muhamedanski veri.“ Tako govorjenje jasno spričuje zavest zmagovalca in ta zavest razširjena je po celi okolici Chartumski. V Metamehu,

ki tudi še ni v angleških rokah, navdušil jih je pad Chartuma tako, da so mesto in minaret razsvetlili in celi dan streljali. Res je pa tudi, da se zamorci še vedno tresejo pred Angleži, ker imajo pravno nepopisljiv strah pred njihovimi topovi in pred izvrstnimi Martini-puškami. Mnogo jih je odpadlo in k Mahdiju pristopilo, posebno skoraj vsi rodovi, kar jih je ob levi strani Nila, oklenili so se Mahdija. O Gordonu se toliko piše in govori, da človek res ne vé, kaj bi verjel — menda najbolje, če, ničesar. Mahdi sam pravi, da je pristopil k Izlamu, ter da je sprejel na turban znamenjenje Mahdijevega vojaka — dva rudeča meča navskriž. Poročevalci pa pravijo, da je Gordon z vso svojo posadko umorjen, da je bil prav po živinsko zaklan. Sploh je ves položaj okoli Chartuma sedaj zmešan in nejasen, kakor ni bil še kmalo tako! Angležem se je sicer jelo nekaj muditi in od vseh krajev pridno vojake Wolseleyu pošiljajo (govori se od osem tisoč), ki se je okoli Gubata vtaboril, kjer je pred štirinajstimi dnevi 1200 vstašev pobil, toda pošiljanje bo najbrž brezvspešno, ker bode število poslanih angleških vojakov v Sudan mnogo prepičelo, da bi se nanj zaupno ozirati mogli.

Izvirni dopisi.

Iz Višnje Gore, 7. febr. Na Svečnico se je bil priklatil k nam stekel pes, konjederec ga je srečno vstrelil in včeraj 6. febr. ga je komisija spoznala za hudo steklega. Od 14. decembra smo že imeli pasjo zaprtijo, zdaj nam so jo pa še podaljšali do 6. maja t. l. Na Plešivici, v Žaljniski fari, je pes popadel 13letno deklico in enega vola; deklica je bila pri ranocelniku — več mi o njenem zdravju ni znano.

Nekoliko je bil napadel tudi učiteljevega priklenjenega pesa in več ljudem, ki so šli k službi božji, je nekoliko oblačila raztrgal. Zarad varnosti smo dali svoje čuvaje h konjederecu. Zdaj smo na samotnem kraju brez ponočnega čuvaja — dobro, da nismo na glasu bogatinov.

Iz Št. Gotharda, 7. febr. Visoki sneg, o katerem ste v nekem prejšnjih slovenskih listov brali iz tukajšnjih hribov, je južno vreme in deloma dež jako znižalo. Tudi v senčnatih krajih se kažejo zaželjene prekopnje. Saj pa tudi treba. Uboge ovce, vso zimo zaprte in deloma slabo krmljene, se bodo, kakor pravijo „zajedle“, kajti po ajdovki se rade golijo, „plastja“ bode pa zmanjkovati jelo. — Da g. Robiča iz Št. Urške gore o spomladnem pričetku prehitim, naj vam naznanim, da so na sv. Blaža dan prinesli šolarji že lepo razevetene trobentice in teloh, ki so komaj izpod snega pokukali in že cvetó.

Iz Celja, 7. februarja. (*Nove pustne burke „Kmetškega prijatelja“*.) V nekem članku berači „Kmetški prijatelj“ (?), naj pomagajo vendar „dobro stoječi kmetje“ po Celjski okolici, da bodo „trpeči otroci“ v Celjski „grelnici“ mogli kaj jesti dobiti. „Gotovi smete biti“, govori „Kmetški prijatelj“, „da stori vsak krajcar veliko več dobrote“ — ki se za ovo nemško „grelnico“ daruje — „kakor krajcar, kojega vržete mežnarju vsako nedeljo v zvonečo mošnjico“. Ljubi „Kmetški prijatelj“! Napravi si še ti tako „zvonečo mošnjico“, pa hodi med božjo službo po cerkvah prosit milih darov; drugače itak cerkve ne vidiš znotraj, morebiti se te vendar usmilijo „dobrostoječi“ ljudje. „Marsikak revček“ sme postati (ahà, toraj mu daste vendar-le dovoljenje, da „sme postati“ — kakošna „gnada“!) „po Vaši milosti poznej velik gospod“. Jojmene! pomagajte no, da bodo te nemške šole v Celji obiskujoči otroci iz Celjske okolice smeli postati „veliki gospodje“! Brez dvoma pametna misel, če vržete ubogemu „Kmetškemu prijatelju“ kakošen krajcar v zvonečo mošnjico, da bodo taki revčki smeli postati veliki gospodje; kajti če ne odrajtate teh krajcarjev, potem ne bodo smeli postati veliki gospodje.

Zdaj toraj veste vsi Štajarci, kje se dobiva dovoljenje, da sme kdo postati velik gospod. „Kmetški prijatelj“ sklepa svojo prošnjo za podporo teh prihodnjih velikih gospodov in piše: „To je prava dobrovoljnost, naš Oče v nebesih Vas bo gotovo zapisal v zlate bukve, višje, kakor tiste, ki mečejo svoje krajcarje v mežnarjevo mošnjo.“ — Tega še nismo vedeli, da je tam, menda v tisti „grelnici“ tudi še „dobrovoljnost“ doma; najbrž imajo za te prihodnje „velike gospode“ že zdaj najete muzikaše, ki njim delajo „dobrovoljnost“, da spoznajo še zdaj, kako dobro se njim bode še le takrat godilo, ko bodo po pomoči „Kmetškega z „zvonečo mošnjico“ prosečega prijatelja“ postali

„veliki gospodje“. In „Kmetški prijatelj“ prerokuje, da bote vsi „višje“ zapisani od Očeta v nebesih v zlate bukve, ki za te „velike gospode“ skladate, kakor pa če „mečete svoje krajcarje v mežnarjevo mošnjo“. Glejte, kako „gnadljiv“ je „Kmetški prijatelj“! Tisti, ki mečejo v mežnarjevo mošnjo svoje krajcarje, bodo sicer tudi zapisani v zlate bukve — toda se vé, nekoliko „nižje“; uni pa, ki pomagajo za te „velike bodoče gospode“ — se zapišejo „višje“. Zdaj veste, komu smete dajati svoje krajcarje, da bote „višje“ zapisani v teh „prijateljstevih“ zlatih bukvah.

Pred nekim časom se je „Kmetški prijatelj“ hvalil, da so tudi nekteri gospodje tehanti naročniki in podporniki „Kmetškega prijatelja“. Rad bi vedel, ali bodo tisti čudni tehanti zdaj zadovoljni, da njihov „prijatelj“ ljudi uči, naj ne mečejo več v zvonečo mošnjico mežnarjevo. Pa „Kmetški prijatelj“ že pozná svoje ljudi! Tisti tehanti pač menda ne pustijo ljudem metati v mežnarjevo mošnjo, ali pa tudi mislijo, da človek bo zapisan malo bolj nizko v „prijateljstevih“ zlate bukve, če meče v to mošnjo — za cerkvene potrebe.

Od kod je neki zvedel „Kmetški prijatelj“ to prerokovanje? Kaj če mu ga ni razodel tisti škof, ki je zadnjič na Teharjih od polnoči do ene pri nekem kmetu sv. mašo bral?! „Kmetški prijatelj“ tudi piše: „Mi vprašamo vsacega, kje in kedaj so slovenski prvaki skrbeli tako za svoje slovenske otroke?“ Ljubi „Kmetški prijatelj“! slovenski prvaki so skrbeli tudi že do zdaj za slovenske otroke, kar, se vé, še ni prišlo do tvojih kosmatih ušes; pred tvojim nosom, ravno v Celji se že več let podpira ubožna slovenska mladina, ne da bi ti slovenski prvaki bili nevošljivi, če kakšen krajcar pade tudi v „mežnarjevo mošnjo“; pa se vé, tega pač niso tiralji slovenski prvaki, da bi bilo treba pri njih dovoljenja prositi, če hoče kdo postati „velik gospod“ — tega tudi niso prerokovali ljudem, da bodo tisti „višje“ zapisani v zlatih bukvah, ki za te revne otroke kaj darujejo, kakor pa uni, ki mečejo v zvonečo mežnarjevo mošnjico. Ti slovenski prvaki so tudi te misli, da slovenski otroci, ki ne znajo že od doma nemškega jezika, ne hodijo v nemško, ampak v slovensko šolo; ti slovenski prvaki tudi zeló, zeló dvomijo, da bi ti slovenski otroci, ki se v ljudski šoli podučujejo edino le v tujem, nerazumljivem jeziku, postali kdaj „veliki gospodje“ — ti otroci pač hirajo na svojem umu, in za drugimi otroci zaostajajo za otroci nemškimi in slovenskimi, ker se ne morejo naučiti za življenje potrebnih reči, kajti poduka in učiteljev ne razumijo. Slovenski prvaki toraj slobodno prepuščajo „Kmetškemu prijatelju“, naj le on v svoji „grelnici“ izreja te čudne „velike gospode“.

Iz Štajarskega, 9. februarja. (*Nolli me tangere.*) Štajarski Slovenci menda o nobeni napravi nimajo toliko opravičenih vzrokov pritoževati se, kakor ravno o šoli. In vendar se v vseh drugih rečeh po časnikih več javnih pritožeb bere, kakor o šoli. Kako je to? Čisto navadno. Ako katerikoli štajarski časnik kakšno pritožbo o šoli prinese, ga mahoma zaplenijo, in tako o pritožbi drugi nihče nič ne izvé, nego državni pravdnik, ki pa seveda vse za-sé obdrži. „Slov. Gospodar“ in „Südst. Post“ sta bila največkrat že zavoljo poročil o šolskih razmerah zaplenjena, dasiravno vredniki silno pazijo, da ne bi nič nevarnega o šoli v časnik prišlo, dobro vedoč, da je šola „nolli me tangere“ za narodno stranko.

Zadnjo soboto se je „Südst. Post“ predrznila kratek odgovor dati g. sekcijškemu šefu Fidlerju na njegov odgovor, kterega je dal državnim poslancem o Mariborskem učiteljskem pripravnišću, in bila je spet zaplenjena.

Marsikdo pa si utegne misliti: prav se jim zgodi, čemu pa se je treba po časnikih pritoževati o rečeh, za ktere imamo šolske oblastnije, ki gotovo vsako opravičeno pritožbo postavno rešijo, ako o nji kaj izvedó. Res je to, ali tukaj je druga težava, da so namreč paragrafi tako gibčni, da se lahko tudi ravno na robe postavijo in so vendar vedno isti. Glej paragraf tako § ali tako §, vselej ima tisto podobo.

Razun tega se vse šolske zadeve konečno rešujejo pri deželnem šolskem svetu v Gradcu, v kterem sedi edini Slovenec, zastopnik verskih interesov Lavantinske škofije. In tako ti gospodje, ki krajevnih razmer ne morejo poznati tako, kakor tisti, ki v onih krajih živijo, morajo na svoja dolo-

čila gledati le na poročila okrajnih šolskih nadzornikov.

Naj bo to zadosti, sicer bi še morebiti po Vaš list poslal g. državni pravdnik, in potem še tega ne bi nihče izvedel, da o štajarskih šolskih razmerah nihče nič izvedeti ne sme.

Iz Vidma, 7. febr. Vi si želite spoznati naše razmere na Beneškem. Pri nas je zeló žalostno; prava slovenska puščava. Pač bi imel kaj pisati, ako bi hotel vse na drobno razložiti! Pri nas slovenščina nima nikakoršnih pravic niti v uradu niti v šoli, da še posebno je prepovedana v šolah, ktere so pri nas zato ustanovljene, da se poitalijančimo. Edino zavetje naše slovenščine je zdaj cerkev. Pa kaka slovenščina se rabi tudi v cerkvi! Kdor se med nami za duhovni stan pripravlja, mora 16 let po laških šolah posedati; štiri v elementarnih, potem pa 12 v Videmskem semenišči, namreč osem let gimnazije in štiri bogoslovja. Ves ta čas, ako izvzmete 3 mesece in pol na leto, je primoran laški govoriti ali pa molčati; posebno v semenišči nam je oestro prepovedana slovenščina. Kako hočete, da se Vam potem slovenski pridiguje? Mladi duhovni se s prvič znajdejo v prav hudih stiskah, in si morajo precej glavo beliti da pripravijo kos slovenske pridige. Ali porečete, li se bi ne mogli slovenščine iz knjig učiti? Bi bi se zamogli, kakor sem se je izučil vsaj nekoliko tudi jaz; ali ne prav lahko. Marsikteri niti ne vé, da so na svetu slovenske knjige. Ali tudi da bi jih imel, jih ne razume prav, zatoraj se mu ne ljubi jih čitati; bilo bi mu treba učitelja, ali vsaj dobrega slovensko-laškega slovarja. Mej vsemi Beneškimi Slovenci, kterih štejejo sedaj okolo 35 tisoč, jih ni osem, da bi imeli kak pojem o slovenskem slovstvu. Ako se znajde med njimi kaka slovenska knjiga, ta je od družbe sv. Mohora, ali pa kaka molitvena, in še one večinoma v ženskih rokah.

V semenišči se sedaj okolo 25 mladih Slovencev. Jaz jih skušam na vse načine obuditi za slovenščino in nekteri me tudi slušajo; jaz pa jih po možnosti podučujem in jim knjige posojujem. Sicer pa imamo malo časa na razpolaganje, in kar je še bolj žalostno, naši predstojniki ne gledajo kaj radi slovenskih knjig. Posebno jaz sem moral zarad njih marsiktero grenko požreti, in ko bi Vam hotel vse popisovati, ne bilo bi še konca listu. Ali pustimo!

Naših duhovnov je okolo 50, ali malo jih je ki se za slovenske knjige brigajo. Vrli Slovenci med njimi bi bili čč. gg.: Peter Podreka, Peter Černota, Anton Pavša, kaplani, potem Šenpeterski župnik Mucic in še malokteri. — Hotel bi Vam še kaj povedati, ali ravno zdaj mi čas ne dopušča. Ako si želite še kaj znati o nas, rad Vam drugikrat vstrežem. *)

Domače novice.

(*Slovensko gledišče*) sinoči je zaslužilo več p. n. občinstva, kakor pa ga je imelo čast gledati. Igrala se je Görnerjeva: „Srečen oče“, veseloigra v treh dejanjih. Z dobro vestjo lahko rečemo, da je malo veseloiger, ki bi bile tolikanj ugodne našim razmeram, kakor je ravno ta, ki so jo sinoči vrli naši diletantje tako sijajno spravili raz desk, ki pomenijo svet. Malo ima sicer ulog, a vse so bile v pravih rokah, vsaka je bila mojsterski izvršena. Občudovanja vreden zdi se nam pa neutrudljivi g. Gorazd, ki se nam je sinoči Petrovca igraje zopet v čisto novi luči pokazal. Tu je odločno talent, in prav želebi bi bilo, ko bi slavno dramatično društvo tako moč slovenski Taliji za zmiraj pridobiti poskusilo. Prav povoljni bili ste nam gospdč. Zvonarjeva (Adela) in pa gdč. Vrtnikova (njena sestra Klara); obema je bilo videti, da jima gre uloga prav od srea. Gospoda Petrič in Danilo sta tudi obilno pohvale žela, posebno pa si je mnogo prizadeval g. Danilo, ulogo Lahkačevó točno izpeljati, kar se mu je tudi vrlo posrečilo. Kakor smo že rekli, malo je veseloiger, ki bi imele tolikanj smešnih, če tudi tu pa tam pretiranih prizorov, kakor ravno sinočnja in bi bilo pač želebi, da bi se naše razumnštvo nekoliko več brigalo za domače gledišče. — Bodoča predstava je v prvo postno nedeljo na 22. t. m. Igrali bodo prekrasno igro „Zapravljivec“.

(*Včerajšnji mesečni somenj*) je bil skoraj da med slabimi najslabši. Živine malo, kupea pa še

*) Lepo prosimo.

manj, potem pa že veste, pri čem da ste! Posebno pa je manjkalo tujca. Da se je tako malo živine prignalo, vzrok je pač neznansko slaba cesta in pa obilica somenjev, ki je ravno ob tem času po Ljubljanski okolici.

(Koslerjev pivovar) prevzela je Ljubljanska hranilnica in ga bo ustanovila na delnice. Dosedanji posestniki nastopili so prostovoljno pot likvidacije, a ne konkurza, kakor se je zadnjič po pomoti poročalo. Upnikov ne bo nobeden nič zgubil, ker premoženje dolgove za več nego 700.000 gl. presega. Vzrok prostovoljni likvidaciji je menda slaba obrtnaja, ki je gg. bratom Koslerjem že leto za letom zgubo namesto dobička prinašala.

(Zaprli so) dva hlapca dveh tukajšnjih trgovskih hiš gg. S. in K., ki sta v svoji spozablivosti razno blago iz skladišč namesto v prodajalnico k sebi na dom nosila. Je že križ, če je človek preveč spozabljen.

(Saje so se vnele) danes popoldne okoli 2. ure v nekem dimniku v Špitalskih ulicah. Gasilci so takoj pritiskali in ogenj zadušili.

(Četrty razred) pri vojaškem naboru tudi še letos ostane veljaven. Toraj se tudi letos še ne sme ženiti, kdor ni bil že štirikrat pri vojaškem naboru.

(Dve novi pošti) pričeli bodete svoje delovanje na 16. t. m. To bodete c. kr. pošta v Horjulu in pa ona Dobrovi.

(Iz poštne hranilnice.) Pred seboj imamo naj-novejšo okrožnico omenjenega zavoda. Račun za mesec jan. kaže 179.286 vlog v znesku 14.065.502 gl., izplačil pa 51.419 za 11.936.777 gl. Na VII skupino (Tirol-Vorarlberg-Primorje-Dalmacija) pride 10.339 vlog s 805.057 gl., a izplačil 2.366 za 583.374 gl.; na VIII skupino (Štaj.-Kranj.-Kor.) pa 11.263 vlog s 966.822 gl. in 2.337 izplačil s 304.639 gl. Od 12. jan. 1883 bilo je 3.490.619 vlog z 78.828.853 gl. 6 kr., izplačil pa 626.364 za 62.004.026 gl. 91 kr. Nemško-slovenskih knjizic so izdali 10.661, od teh se je izplačalo in toraj vrnilo 2.446, sedaj jih je v prometu 8.215. Knjizica se mora namreč vrniti pri zahtevanem zadnjem izplačilu, včasih je še celo prazna in s tem se država tudi oškoduje. Recimo, da bi knjizica veljala le 1 kr., to bi že slovenski vložniki škode napravili za 24 gl. 46 kr. Vseh knjizic pa je bilo izdano 573.061, sedaj jih je med ljudmi 442.144, a skupno število izplačanih 130.917; med temi je gotovo večina bila nepopolnjena in čez 1000 gl. škode je že nekaj. Poročevalec teh vrstic si dovoli svetovati, da sleherni vložnik naj vsaj 1 gl. pusti v hranilnici, ker tako z isto lahko ostane v zvezi za celo svoje življenje, skrbi za državno blagajnico in sebe ovaruje malih neprilicnosti, ki so zavoljo varnosti potrebne pri dobivanju nove knjizice. Na ovo okoliščino opozarjajo se vlasti gg. učitelji in sploh vzrejevalci, da otrokom, ki imajo navadno male zneske shranjene, to dopovejo. Poročevalec stvar povdarja vsled tega, kar je pred nekaterimi dnevi sam opazil. Učenec je vložil 50 kr. in dobil knjizico. Čez nekoliko časa je otrok prinesel „hranilno karto“, imel je toraj 50 kr. več. S sledečo karto narastla mu je imovina do 150 kr. Ne dolgo potem zahteva ves denar. Dobil ga je in knjizico vrnil. Jutri prinesel je novo karto! Razumeva se samo ob sebi, da za tiskovine odgovorni uradnik ni upal izdati nove knjizice, ako šolar takšne „kaprice“ vganja. Drugi vzgled: Kmetijski mladenič je v poštno hranilnico znesel 60 gl. Pred kratkim je zahteval, da mu se vrnejo. Dobil jih je toda brez obresti. Mislil je, da mu je uradnik obrestil „pritrgal“, zatoraj za svet vpraša nekega gospoda, kateremu so pa hranilnične razmere povsem neznane. Ta je fantu svetoval, naj obrestil zahteva, kar je tudi storil; denar mu je bil doposlan, a fant je moral knjizico vrniti. Državna hranilnica ni obrestil izplačala brez posebnega zahtevanja samo za tega del, da bi fant ostal v zvezi z zavodom. Slovenščine žalibog popolnoma nezmožen poštni uradnik mladeniču te zadeve ni mogel razložiti. In sedaj, ko je pisalec teh vrstic fantu reč razjasnil, je temu žal, da je vsled nevednosti po rečenem načinu ravnal.

— Iz okrožnice se dalje vidi, da je čislo imeteljev „rentnih knjizic“ narastlo do 6.560, za ktere hranilnica varuje papirjev za 2.898.700 gl. po imenu. „Borzno poročilo“ pa omenja, da je kupčevanje z državnimi papirji bilo zopet zelo živahno ter so „kurzi“ dosegli visokost, za kakoršno se obrestni znesek ne more smatrati več merodajnim, nego vzrokov temu je treba drugje iskati. Zadnjikrat so baje pred 40 letmi kurzi stali tako visoko, kakor danes.

Papirna renta s 16% obdačena je dne 31. jan. dosegla 83:80, srebrna pa 84:35; proti kurzu v dec. je toraj prva vzrastla za 1:50%, druga za 1:05%. In kdo še se ne spominja slavošpevov po časnikih, ko je zlata renta prišla do 100—, ta je imenovana dne bila že pri 106:65, za 2:55% proti kurzu ob koncu starega leta. Na zadnji strani okrožnice nahaja se članek, govoreč o razmerji med varčevanjem in socijaldemokrati; kjer namreč ti nosijo zvonec, tam delavci ne varčujejo in ako varčevati začnejo, takrat socijalna demokracija izgublja podporo, če delavec prisluzeni denar odnese v hranilnico, mu ga zmanjka za prevatne shode po krčmah.

Razne reči.

— V Pragi so otvorili v soboto dopoldne na jako slovesen način „Rudolfinum“ kterege je postavila česka hranilnica v Pragi. K slovesnosti prišli so vsi cerkveni in svetni dostojanstveniki z generali vred. Otvorno slavnost je vodil cesarski namestnik baron Kraus, ki je pri tej priložnosti omenil, kako da je vsem žal, da se cesarjevič sam ne more vdeležiti sijajnega otvorjenja „Rudolfinoma“ ker ga ovira bolehnost.

— Na Poznanjskem je bil pred nekaterimi dnevi shod pod predsedništvom grofa Melcinskega, kjer je bilo sklenjeno, da se podasta 5. julija iz vsake poznanjske občine dva moža na Velehrad na stroške slavnostnega odbora. To je odgovor pruski vladi, ki bi rada Poljakom prepovedala pot na Velehrad iz samega strahu pred — panslavizmom. Zaradi tega sklepa Bismarkovi listi jeze in nejevolje okoli sebe grizejo in udrihajo po poljskih jezuitih, ki pa pri vsi zadevi nič zraven nimajo, ker na celem Pruskem ni enega samega jezuita. Ali ni to boj s strahovi?

— Potres na morji. Dne 18. januarja je čutil kapitan na ladiji Isabel St. John, ki je plula v Novi Jork, hud potres pod morjem. Tudi se je slišalo iz pod valov hudo bučanje.

— Krščanstvo na Japonskem. „Iyi Šimbro“, japonski list, priobčuje v zadnji številki oglas, v katerem vrhovni vrednik listov, gosp. Fuku Seva, pozivlje svoje rojake, naj bi sedaj, ko imajo popolno svojo versko svobodo, pagansko vero opustili in v množicah se preobračali h krščanstvu. „Ako imamo“, pravi urednik v svojem članku, „od kristjanov obleko, navade, oliko, naredimo še poslednji korak in vzemimo na-se še vero njihovo.“ G. Fuka Seva bode sam v tem dal dober vzgled in prestopi v teh dneh s celo svojo rodbino h krščanstvu.

Telegrami.

Dunaj 10. febr. V državnem zboru predložila je vlada načrt postave o zavarovanju delavcev za čas bolehnosti. Ta u še predlaga, da naj bi se naložila statistijska pristojbina za vse izdelke, ki iz Ogerske k nam pridejo. Minister poljedelstva odgovarjal je na interpelacijo gledé nasada ameriških trt. Načrt postave o olajševanju kolekovine pri zbrisanju manjših dolgov sprejel se je v gosposki zbornici brez debate; ravno tako predlog o podmorskem telegrafu in o pomnožitvi kuprenega denarja. Postava o kongruji sprejela se je v tretjem branji soglasno. Proti pristojbinski noveli vpisanih je 12 govornikov, trije pa za.

Pariz, 10. febr. Sto pobalinov pridrevilo se je sinoči v ulice Rue la Fayette, kjer so razbili okna pri trgovci z orožjem in so mu pobrali nekaj pušek in revolverjev. Takoj so jih redarji več prijeli; med temi je tudi četovodja teh tolovajev, ki je še le 18 let star. Na razgledišču „Poissoniere“ so tudi razbili okna pri optiku. Kar so jih bili prijeli, spustili so jih zopet; le 30 so jih spravili za zapah. Ob polnoči je bil zopet mir in red.

Umrli so:

6. febr. Marija Marout, žena patentalnega invalida, 72 let, Hradeckijeva vas št. 2, jetika. — Marija Rabič, delovodnika žena, 84 let, Marije Terezije cesta št. 16, Marasmus. 7. febr. Matevž Hodnik, mesarski hlapec, 40 let, Kravja dolina št. 26, Alkoholismus. — Alwine Wildführ, souffleurka v gledališču, 36 let, Emonska cesta št. 10, jetika. — Barbara Čišnovar, šivilja, 74 let, Costa v mestni log št. 4, vsled otrpnjenje.

V bolnišnici:

6. febr. Marija Rems, delavka, 20 let, jetika. — Julij Šurla, gostač, 75 let, Marasmus. 7. febr. Miha Mazi, delavec, 75 let, pljučnica.

Tujci.

8. februarja.

Pri **Maliči**: Engel, Makesch, Kraus, Zimmer, trgovci, z Dunaja. — Dr. Robert Pallan, odvetnik, z Dunaja. — Mir. Jansky, trgovec, iz Linea. — Baron Sternbach, c. k. stotnik, iz Celovca. — Mally, fabrikant, iz Tržiča.

Pri **Stonu**: Sans, Kulka, Brumbauer, trgovci, z Dunaja. — J. Zuckermann, trg. pot., iz Prage. — Gustav Wüster, trgovec. — R. Tureich, trgovec, s soprogo, iz Siska. — Frano Kraine, s soprogo, iz H. Bistrice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Adolf Entress, pos. akvarija, s soprogo, iz Hochausena. — Anton Prelesnik, iz Zidanega mosta.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 50 gl., Rio 47, St. Domingo 56, Portorico 86, Cejlon 70—125, biserna 96, Java 60, Mokka 90—100.

Sladkor po 18.75—27.50 gl.

Dišave: poper 93.50 gl., žbice 70.

Južno sadje: dateljni 23, fige iz Kalamate 18, iz Smirne 32, rozine 13, pomoranče 2, limone 1.20 za vsak zaboj, rožiči 6, mandeljni 80.

Olje: laško 70—100 gl., albansko 40—48, dalmatinsko 43, angleško 32.50, petrolej 9.75.

Kože: juhtovina 260, podplatje 130—140, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 70, zajčje sto komadov 20 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 112, isterška 110.

Bombaž: ameriški 75, indijski 54.

Ježice po 22—27 gl.

Mast: maslo 95—100, angleška 53, ogerska 59, špeh 54.

Žito: pšenica ruska 8.25—8.75, laška 9.25, koruza 6.50, rž 7.50, oves 7, fižol 10, grah 13—15, riž laški 15—21, indijski 12.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

10. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 40 kr.
Srebrna " 5% " 100 " (s 16% davka)	84 " " "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	106 " 70 "
Papirna renta, davka prosta	99 " " "
Akcije avstr.-ogerske banke	866 " " "
Kreditne akcije	303 " 60 "
London	123 " 85 "
Srebro	— " " "
Ces. cekini	5 " 80 "
Francoski napoleond.	9 " 78 "
Nemške marke	60 " 35 "

Od 8. februarja.

Ogerska zlata renta 6%	— gl. — kr.
" " 4%	97 " 95 "
" papirna renta 5%	93 " 80 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 105 " 50 "
Länderbanke	103 " 80 "
" avst.-oger. Lloyda v Trstu	565 " " "
" državne železnice	307 " 75 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	213 " 50 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 127 " " "
4% " " 1860	500 " 137 " 75 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 174 " 25 "
" " " 1864	50 " 172 " " "
Kreditne srečke	100 " 177 " 25 "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " " "
Rudolfove srečke	10 " 19 " 50 "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	111 " 75 "
" Ferdinandove sev.	105 " 60 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " " "

Lapajnetova

Zgodovina štajerskih Slovencev,

cena 1 gl. 20 kr.,

dobiva se v Ljubljani pri knjigovezu Dežmanu in v „Katoliški Bukvarni“.

(2)

Častno diplomo: v Zürichu 1883.

Zlato svetinjo: v Nizzi 1884, v Kremssu 1884.

Svirála

(Spielwerke),

ki 4—200 komadov svirajo, brez ali pa s posebnim povdankom, z bobničem, zvončki, kitarico, rajskimi glasovi, harpo itd.

Sviralne skrinjice

(Spieldosen)

od 2—16 komadov; dalje: stala za smodke, švicarske hišice, albumi za slike, pisalna priprava, omarioe za roko-vice, obtežniki, vaze, tabačnice, mizice za mojskre, steklenice za vino in pivo, stoli itd. Vse na sviranje. Vedno najnovejše in najzborniške, posebno pripravno za razne darila, priporočá

F. H. Heller
v Bernu na Švicarskem. (9)

Le kdor naravnost od nas naroči, dobi pravo blago; cenilnike s podobami pošiljamo francozno.

1884 do 30. aprila 1885 zastoj.
Tuzdelio se bode med kupcece svirál od novembra 100 najljepših komadov, vrednih 20000 frankov.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.